

Parlamentul
Republicii Moldova

D64-01 nr. 121
15 martie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul legii pentru modificarea Legii taxei de stat nr.213/2023
(nr.59 din 27.02.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și, reieșind din analiza efectuată relatăm următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către dna Stamate Olesea, deputat în Parlament, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform clauzei de adoptare, proiectul de lege este atribuit la categoria legilor organice, adoptarea cărora ține de competența Parlamentului.

3. Proiectul de lege conține norme de modificare a Legii taxei de stat nr.213/2023, scopul acestora fiind, potrivit Notei informative, eliminarea deficiențelor identificate în practică legate de impunerea taxei de stat și a taxei de timbru.

Urmare a analizei proiectului de lege nr.59 din 27.02.2024, constatăm că prin proiect se propune:

- exceptarea de la plata taxei de stat a cererilor de admitere a creanțelor depuse de creditorii a căror creanță este întemeiată pe o hotărâre judecătorească sau pe hotărâri arbitrare irevocabile, sau pe titluri executorii, inclusiv cererile de admitere a creanțelor depuse de creditorii a căror creanță este obiect de examinare în cadrul unui litigiu judiciar pendinte.

- calcularea taxei de stat în cazul cererilor de partaj din valoarea bunurilor pretinse.

- eliminarea incertitudinii cu referire la cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial.

- excluderea taxei de stat pentru radierea din evidența la domiciliu sau la reședința temporară.

- scutirea de la plata taxei de stat în acțiunile de contencios administrativ, cu excepția cerințelor referitoare la încasarea prejudiciului moral și material.

- scutirea de la plata taxei de stat și a taxei de timbru a minorilor, a executorilor judecătorești și a organelor fiscale indiferent de calitatea lor procesuală.

4. La examinarea proiectului de lege se va ține cont de prevederile art.32 din Legea nr.100/2017 în conformitate cu care *proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și*

reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului proiectului avizele la proiect. Menționăm că, astfel de expertize nu au fost asigurate de autorii proiectului.

5. Suplimentar, menționăm că proiectul de lege nr.59 din 27.02.2024 are un impact evident asupra bugetului de stat. Conform exigențelor alin.(4) art.131 din Constituție, *orice propunere legislativă sau amendament care atrage majorarea sau reducerea veniturilor bugetare sau împrumuturilor, precum și majorarea sau reducerea cheltuielilor bugetare pot fi aprobate numai după ce sunt acceptate de Guvern.* În sensul dat, obligativitatea existenței acceptului prealabil al Guvernului, în privința propunerii legislative, constituie drept o condiție imperativă de la care legislativul nu poate deroga, iar nerespectarea acesteia constituie o încălcare a procedurii stabilite de Constituție, în materie de legiferare în domeniul bugetar (a se vedea Hotărârile Curții Constituționale nr. 29/2001, nr.2/2014, nr.11/2014, nr.23/2019; nr.8/2021).

6. Considerăm necesar de menționat obligativitatea expertizei financiare scrise, cerință prevăzută la art.17 din Legea finanțelor publice și responsabilităților financiar fiscale nr.181/2014 și art.34 alin.(5) din Legea nr.100/2017.

Privitor la conținutul nemijlocit al proiectului de lege și respectarea normelor de tehnică-legislativă comunicăm următoarele :

1. În temeiul propunerilor de la art.I pct.5 din proiect, persoanele care revendică printr-o acțiune în contencios administrativ apărarea unui drept legitim prin activitatea administrativă a autorităților publice sunt scutite de plata taxei de stat cu excepția cerințelor referitoare la încasarea prejudiciului moral și material, fiind obligate să plătească în continuare taxa de timbru la înaintarea acțiunilor, cât și în căile de atac.

Ținem să menționăm că, în conformitate cu pct.1.7 din Anexa nr.2, autoritățile administrației publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile publice locale sunt scutite de taxă de stat și taxă de timbru. Totodată, în temeiul prevederilor alin.(3) al art.2 al Legii nr.213/2023, prin derogare, autoritățile și instituțiile publice sunt scutite de taxă de timbru în acțiunile care au ca obiect încasarea unor sume de bani la bugetul de stat. Astfel, posibilitatea scutirii de taxa de timbru este aplicabilă doar față de autoritățile statului, fapt care pune în situație discriminatorie persoanele fizice și juridice care vin să conteste acțiunile organului de stat. De asemenea, este încălcat principiul egalității armelor, care reprezintă unul dintre elementele inerente conceptului de proces echitabil. Aceasta presupune ca fiecărei părți să i se dea posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă față de adversarul său (*Foucher împotriva Franței, pct. 34; și Bulut împotriva Austriei; Bobek împotriva Poloniei, pct. 56; Klimentyev împotriva Rusiei, pct. 95*). În lipsa unei asemenea garanții nu ar putea fi atins scopul procesului penal iar calitatea actului de justiție ar putea scădea datorită inegalității sau aparenței de inegalitate.

Într-un stat de drept, autoritățile și instituțiile publice trebuie să respecte normele de drept la fel ca și orice persoană fizică sau juridică, iar raporturile dintre aceștia sunt supuse aceluiași exigențe de legalitate ca și raporturile dintre doi particulari. Scopul contenciosului administrativ, ca instituție juridică, este de a garanta protecția persoanelor împotriva abuzurilor, arbitrariului și a ilegalităților comise de

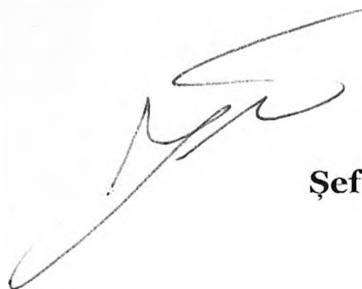
către autoritățile publice. Gratuitatea acestui instrument de control este un stimul pentru cetățeni de a riposta acțiunilor ilegale ale autorităților publice. Prin urmare, menținerea taxei de stat pentru cerințele referitoare la încasarea prejudiciului moral și material în cauzele de contencios administrativ, inclusiv a taxei de timbru, fără posibilitate de scutire în virtutea situației financiare individuale a participantului la proces, va distorsiona esența acestui mecanism de protecție.

În contextul celor invocate, considerăm oportună examinarea scutirii persoanelor fizice și juridice de la plata taxei de stat și timbru pentru toate tipurile de acțiuni în contenciosul administrativ.

2. Pentru a fi în corespundere cu cerințele tehnicii-legislative de elaborare a actelor normative, prevăzute în Legea nr.100/2017, art.I din proiect va fi divizat în 2 puncte. Menționăm că punctele 1-4 de la art.I din proiect se referă la modificarea anexei nr.1 al Legii taxei de stat nr.213/2023. Prin urmare, acestea se vor expune într-un singur punct, structurat în alineate distincte. Pe cale de consecință, pct.2 al articolului va viza modificările ce se referă la anexa nr.2 al Legii.

3. Ținem să punctăm asupra faptului că Legea taxei de stat a intrat în vigoare la 01.01.2024, în acest context menționăm asupra prevederilor art.64 alin.(3) al Legii nr.100/2017 care stabilesc că propunerile privind modificarea unui act normativ nu se prezintă, de regulă, mai devreme de 6 luni de la data intrării în vigoare a actului respectiv.

În contextul celor invocate supra, sugerăm autorului revizuirea prevederilor proiectului de lege nr.59 din 27.02.2024 prin prisma observațiilor invocate în aviz.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex.: Olesca Bostan
tel.: 820-237
e-mail: olesca.bostan@parlament.md